

25

ombudsman

25 let práce,
miliony vítězství pro vás

Aktuální poznatky z Kanceláře veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí

Veronika Gabrišová

Ombudsman jako národní lidskoprávní instituce

Na cestě k našim prioritám

Od července se stal ombudsman národní lidskoprávní institucí (NHRI).

Nově by naší hlavní náplní práce měla být **ochrana lidských práv**.

Můžeme se zabývat novými tématy.

Bylo by **vhodné nás zapojovat** do řešení témat souvisejících s ochranou lidských práv.

Máme za sebou **interní inventuru** systémových témat shromážděných z poznatků o fungování úřadů.

O spolupráci s výběrem priorit jsme požádali **veřejnost**.

Novému VOP/DO chceme představit seznam priorit k výběru.

Naše působnost se rozšířila na **orgány veřejné moci**. I po nich můžeme chtít informace (státní správa+samospráva).

Připomínkovali jsme **návrh Sociálního klimatického plánu** (čerpání evropských dotací na zmírnění dopadů nového systému emisních povolenek ETS2).

Vyjádřili jsme se k přípravě Rámcové pozice ČR k tzv. **AI omnibusu** (souhrnný digitální balíček k regulaci umělé inteligence).

Navazujeme přeshraniční spolupráci s ostatními NHRI.

Dětský ombudsman

Školy a jejich zřizovatelé

Od července **se rozšířila naše působnost** v oblasti školství:

- na školy a zřizovatele (obce a kraje v samostatné působnosti).

Mohou se tak s námi nově setkat při šetřeních.

Zřizovatelé např. v situacích zajištění dostupnosti vzdělávání pro konkrétní dítě, nečinnosti navazující na výsledek šetření ČŠI s negativním hodnocením školy, který ČŠI předává zřizovateli k přijetí opatření.

Aktuální správní praxe

Dotazník k vyplnění

Rozeslali jsme dotazník všem, o nichž si myslíme, že pracují se správním řádem.

Smyslem šetření je vytvořit obecný obraz správní praxe, který poslouží jako podklad pro naši další činnost.

Cíl: doporučení přípravy metodik nebo případných návrhů na upřesnění právní úpravy.

Pilotáž proběhla u MV.

Zaměřujeme na vytipované oblasti, u kterých jsme při naší činnosti narazili, že jsou problematické – nejednotné. A zároveň se týkají postupů všech správních orgánů.

- Práce s e-maily doručeny přímo úředníkům
- Opakovaná podání, „kverulanti“, urážlivá a agresivní komunikace vůči úřadu
- Informování podatelů o vyřízení jejich podnětů (§ 42 správního řádu)
- Vyřizování písemností bez elektronického podpisu
- Zapůjčování spisů mezi úřady
- Dálkové nahlížení do spisu
- Poučení o správní žalobě?
- Odvolání adresovaná přímo odvolacímu orgánu.

Na podzim budeme mít kulatý stůl. Na konci května chceme výsledky představit v Jihlavě.

Výsledek bude v ESO 😊

Vyřizování cizojazyčných podání

Výsledky výzkumu

Zjistili jsme, že **úřady nevyřizují jednotně** podání, pokud se na ně obrátí cizinec v jiném než úředním jazyce (češtině/slovenštině).
Roli hraje složitost podání i jazyková vybavenost úředníků.

Co doporučujeme úřadům?

- Úřady nesmějí podání ignorovat jen proto, že není v úředním jazyce.
- Úřady mají oprávnění vyžadovat úředně ověřený překlad podání jen tehdy, pokud směřuje k zahájení řízení.
- Pokud podání k zahájení řízení nesměřuje, mohou vyžadovat překlad, pokud úředníci nejsou dostatečně jazykově vybavení a nemohou si pomoci dostupnými webovými prohlížeči.
- O překlad musí úřad podatele požádat adresně, a to nejlépe v jazyce podání.
- Úřady by měly usilovat o to, aby byl jejich personál dostatečně jazykově vybavený. Minimálním standardem by měla být angličtina.
- Úřady by měly přijmout jednotná pravidla při vyřizování cizojazyčných podnětů.

Ministerstvo vnitra výsledky výzkumu projednalo s krajskými úřady v září 2025 na jejich pravidelné poradě a vyzvalo je, aby se doporučeními ombudsmana řídily.

Výkon státní správy na malých obcích

Výsledky výzkumu

Zajímá nás postoj malých obcí k výkonu státní správy.

Předpokládali jsme, že pro malé obce může být výkon státní správy náročný a zatěžující do té míry, že budou usilovat o její přesun na větší obce.

Náš předpoklad se plně nepotvrdil.

Zjistili jsme, že **většina obcí chce nadále státní správu vykonávat.**

Zátěž nepředstavuje výkon státní správy jako celek, ale jen **vybrané – náročnější – agendy**; např. projednávání přestupků, výkon veřejného opatrovnictví nebo rušení údaje o trvalém pobytu.

Čím větší obce, tím méně z nich chce rušit agendy přenesené působnosti a naopak tím více z nich by výkon agend rozšiřovalo.

Čím větší obce, tím více z nich vnímá příspěvek na výkon přenesené působnosti jako nedostatečný.

Čím menší obce, tím více z nich má pocit, že jejich agendám se dostává dostatečného metodického vedení.

Výsledky našeho výzkumu jsme představili 6. listopadu 2025 na konferenci *Výkon státní správy na malých obcích*, které se zúčastnilo více než sto starostů a starostek malých obcí. Kromě prezentace výsledků výzkumu se účastníci konference seznámili s nástroji, které mohou výkon státní správy usnadnit – například vytváření společenství obcí, využití umělé inteligence nebo spolupráce s advokátem.

Výsledky výzkumu zveřejníme ve Souhrnné zprávě VOP/DO za rok 2025 (duben 2026).

Ochrana rovného zacházení

V loňském roce jsme se více zabývali podmínkami pro udělení souhlasu s vyhrazeným parkováním pro OZP. Několikrát jsme [připomněli](#), že obce nemůžou vyhrazená parkoviště omezovat jen pro lidi s průkazem ZTP/P.

V letošním roce by nás měla čekat změna v pravomocích týkajících se diskriminace - tzv. [standardy pro orgány pro rovné zacházení](#).

Transpoziční lhůta směrnic končí v červnu 2026. Návrh novel zatím vláda nepředložila.

Nadále věnujeme pozornost tématu desegregace ve vzdělávání.

Krajským úřadům

- Nový sborník stanovisek CESTY: místní a účelové komunikace
- Pokračujeme ve školení – místní poplatky a daňová exekuce
- Měníme pravidla při vyřizování stížností na poskytovatele zdravotních služeb dozorovým orgánem (více se zapojí krajský úřad)
- Nekvalitní znalecké posudky oznamovat Ministerstvu spravedlnosti (dohled nad znalci)
- Pochvala za bezodkladné odesílání žádostí o státní občanství MV

ombudsman
veřejný ochránce práv

Děkuji za pozornost

Přihlaste se k odběru
zpravodaje a sledujte na
sociálních sítích

KANCELÁŘ
VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV